

Arbeids- og sosialdepartementet

“høringsportalen”

Vår saksbehandler
eo

Kopi til

Vår dato
25.10.2021

Vår referanse

Deres referanse
21/2901-2

Forslag til endringer i bestemmelsene om regulering av pensjon

Vi viser til departementets høringsbrev av 16. september 2021 om overnevnte.

Unio viser til at høringsforslaget følger opp Stortingets vedtak om å regulere løpende pensjoner med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst slik Unio har krevd i mange år. Vi viser også til at Støre-regjeringen i Hurdalsplattformen vil «*regulere pensjonene basert på det reelle gjennomsnittet av pris- og lønnsvekst*».

Gjennomsnitt av lønns- og prisvekst som fast ordning heretter

Unio mener at en regulering basert på gjennomsnittet av lønns- og prisvekst er i tråd med Stortingets intensjon da Pensjonsreformen ble vedtatt, at det vil gi en jammere regulering av pensjonene som sikrer pensjonistene realinntektsvekst når lønnstakerne har reallønnsvekst, og at dette vil bidra til større oppslutning om pensjonsreformen fra alle grupper.

Forslagene i høringsnotatet er begrenset til det som er nødvendig for å avklare reguleringen av alderspensjon under utbetaling og satsene for minste pensjonsnivå og garantipensjon fra 2022. Departementet viser ellers til at Pensjonsutvalget skal utrede et konkret forslag som tar for seg alle konsekvenser av omleggingen av reguleringsreglene. Unio er enig i at det er viktig å få på plass et reguleringsregime som bygger på gjennomsnitt av lønns- og prisvekst for 2022. Unio legger likevel til grunn at regulering av løpende pensjoner som prinsipp skal gjennomføres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst ikke bare for 2022, men som fast ordning heretter.

For Unio er det viktig å understreke at grunnen for å gå inn for endret reguleringsmetode er å hindre at pensjonistene får redusert kjøpekraft i år med lav reallønnsvekst. Vi legger til grunn, slik Stortinget opprinnelig la til grunn, at endret reguleringsmåte ikke vil øke de langsiktige pensjonskostnadene.

Rett opp feil i teksten i Stortingsvedtak

Unio er kjent med at departementet er klar over at teksten i vedtak 1279 er feil. Det var Unio og ikke YS, som sammen med LO, FFO og Pensjonistforbundet i trygdeoppgjøret 2021 (felles krav fra LO, Unio og FFO av 19.5.21 og separat krav fra Pensjonistforbundet) krevde at reguleringen skulle være 3,83 pst. YS var ikke enig i dette kravet. Vi ber om at denne feilen, som Stortinget må ta ansvaret for, men som departementet kunne gjort oppmerksom på, rettes opp i den videre behandling av denne saken.

Reguleringen for 2021

Høringsnotatet foreslår endringer i reguleringen for 2021, som følge av Stortingets vedtak. Vedtaket innebærer at NAV og tjenestepensjonsleverandørene må gjennomføre reguleringen for 2021 på nytt med 3,83 pst i stedet for 3,58 pst. Høringsnotatet foreslår at også minsteytelsene reguleres med den samme økte satsen. Unio er enig i dette forslaget, og hvis det lar seg gjøre praktisk, bør det gjøres i år eller i god tid før trygdeoppgjøret 2022, noe vi nylig er gjort oppmerksom på vil være mulig. Vi ber om at tidspunktet for etterbetaling fra NAV og tjenestepensjonsleverandørene koordineres.

Etterregulering for 2021 i trygdeoppgjøret 2022

Unio viser til at det er foreslått at reguleringen skal være gjennomsnittet av lønns- og prisvekst i 2022, og at det skal tas hensyn til eventuelle avvik i tidligere år for lønnsveksten på samme måte som tidligere.

Høringsnotatet foreslår at eventuelle avvik fra anslått prisvekst i 2021 ikke skal få betydning i 2022. Unio støtter at det ikke justeres for eventuelle avvik for prisveksten all den tid reguleringen i 2021 ble gjennomført i takt med anslått lønnsvekst.

Når reguleringen i 2021 ble gjennomført i takt med anslått lønnsvekst, og avvik for prisveksten holdes utenom, mener Unio at etterreguleringen for lønnsveksten i 2021 må kompenseres fullt ut. Dette vil også være en naturlig oppfølging av at Stortingets vedtak innebar at reguleringen i 2021 skulle gjennomføres med lønnsveksten.

Departementet foreslår at reguleringen i 2022 skal korrigeres for avvik på lønnsveksten fra 2021, men gjør dette i en beregning av gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, og dermed teller avviket kun med halvparten. Unio er ikke enig i dette. Lønnsavviket i 2021 må kompenseres fullt ut i 2022-reguleringen. Anslått lønnsvekst i trygdeoppgjøret 2021 var 2,4 pst, til tross for at frontfagsramma var 2,7 pst. Nå peker de siste prognosene fra SSB på at lønnsveksten kan bli 3,1 pst. Avviket kan dermed vise seg å bli stort. Det er derfor viktig at det håndteres riktig og følger Stortingets vedtak.

Minsteytelsene

Høringsnotatet foreslår at minsteytelsene skal ha samme regulering som pensjon under utbetaling. Det er vanskelig å se de langsiktige konsekvensene av dette forslaget. Unio er enig i at samme regulering som for løpende alderspensjon kan benyttes ved reguleringen i 2022. Videre legger vi til grunn at Pensjonsutvalget utreder dette grundig slik at vi får mulighet til å komme tilbake til dette senere.

Tilpasning og spekulasjon

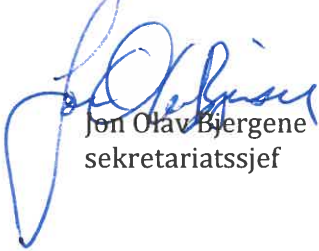
Departementet er bekymret for at forslagene til endring vil kunne medføre tilpasning og spekulasjon ved uttak og med det mulighet for gevinster for enkelte. I den grad regelendringer gir mulighet for uheldige tilpasninger bør dette belyses av Pensjonsutvalget, særlig hvordan dette vil virke over tid.

Ellers har vi liten tro på at pensjonister vil stoppe og starte uttak av folketrygden for å spekulere i hvordan reguleringen og levealdersjusteringen påvirker ytelsene.

Tariffestede ordninger

Unio mener det er riktig slik departementet legger til grunn, at partene i de tariffestede ordningene også bør endre reguleringen til gjennomsnitt av lønns- og prisvekst når dette skjer i folketrygden. Vi er enig med departementet i at dette ikke vil ha noen langsiktige konsekvenser for verken folketrygden eller tjenstepensjonsordningene. Departementet skriver at «*Endret regulering av pensjoner under utbetaling forventes derfor ikke å ha noen økonomiske konsekvenser på lang sikt*».

Vennlig hilsen
Unio

Jon Olav Bergene
sekretariatssjef

Erik Orskaug
Sjeføkonom

